

Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

Наукова бібліотека

Літературне інфо-досьє

«Нобелівський лауреат Світлана Алексієвич»

(до 70-річчя від дня народження)

Суми

2018

«У масовій свідомості відбувається плутанина таємниці людської і інформації. Це різні цілковито речі. Телебачення, газети – все це до таємниці людини не має ніякого відношення, це верхній шар такий. А письменник – ось він займається таємницею людини...»

Світлана Алексієвич

С. Алексієвич – лауреат Нобелівської премії з літератури 2015 р.

Світлана Олександрівна Алексієвич – відома білоруська письменниця, творчість якої пов'язана з найбільш гострими соціальними та політичними питаннями сучасності. Книжки, написані у жанрі документальної прози та нок-фікш, присвячені переосмисленню радянського минулого через призму історій окремих людей – свідків війн та катастроф. Сама вона називає свій стиль «жанром людських голосів».

Книги Світлани Алексієвич присвячені суспільним проблемам Східної Європи. Завдяки історичній достовірності і детальним дослідженням, проведеним автором перед написанням кожного нового твору, вимальовується живий образ часу.

Серед найбільш відомих творів білоруської письменниці: «У війни не жіноче обличчя», «Останні свідки. Соло для дитячого голосу», «Цинкові хлопчики», «Чорнобильська молитва. Хроніка майбутнього» та «Час second-hand. Кінець червоної людини».

У Шведській академії російськомовну білоруську письменницю Світлану Алексієвич було оголошено лауреатом Нобелівської премії з літератури з формулюванням «за її

поліфонічний текст, який став пам'ятником страждання і хоробрості нашого часу».

Церемонія нагородження відбулася 10 грудня 2015 р. у Стокгольмі. С. Алексієвич отримала медаль і диплом з рук короля Швеції Карла XVI Густава.

Життєвий та творчий шлях Світлани Алексієвич

*«Я завжди хочу зрозуміти, скільки
людини в людині. Як цю людину в людині
захистити? Чим ми можемо її захистити»*

Світлана Алексієвич

Світлана Алексієвич народилася 31 травня 1948 року у місті Івано-Франківськ у сім'ї військовослужбовця. Батько – білорус, мати – українка.

Після демобілізації батька з армії сім'я переїхала до Білорусі. Батьки працювали сільськими вчителями.

Ще в шкільні роки Світлана писала вірші та газетні нотатки.

Після закінчення школи працювала кореспондентом у районній газеті Гомельської області.

У 1967 році вступила на факультет журналістики Білоруського державного університету у Мінську. Під час навчання декілька разів була лауреатом республіканських та всесоюзних конкурсів наукових студентських робіт. Після закінчення університету у 1972 році майбутня письменниця працювала вихователем у школі-інтернаті, потім викладала учням історію та німецьку мову.

Письменництво давно цікавило Світлану Олександрівну, вона влаштувалась кореспондентом у районну газету «Прип'ятська правда». Потім працювала в редакції газети м. Береза Брестської області, одночасно викладала у сільській школі – та ще вагалась: продовжити сімейну учительську традицію, зайнятися науковою роботою чи стати журналістом.

Перший твір – збірник нарисів «Я виїхав із села» (1975 р.) було укладено С. Алексієвич із монологів людей, які залишили рідні місця. Готовий набір цієї книги нарисів за вказівкою відділу пропаганди білоруського ЦК розсипали у типографії, звинувативши автора в антиурядових і антипартійних поглядах.

Першу книгу з циклу «Голоси Утопії» «У війни не жіноче обличчя» про долі жінок-учасниць Другої світової війни було написано у 1983 році.

У цьому ж році С. Алексієвич прийняли до Союзу письменників СРСР.

Пробувала себе в різних жанрах, доки не натрапила на відкритий Олесем Адамовичем літературний стиль – «роман-свідчення», «роман-ораторію».

«Завжди називала його своїм Учителем. Він поміг знайти свій шлях. Я довго шукала себе, хотілося знайти щось таке, щоб наблизило до реальності, мучила, гіпнотизувала, захоплювала, була цікава саме реальність. Схопити справжність – ось, чого хотілось. І цей жанр – жанр людських голосів, сповідей, свідощів та документів людської душі».

Книги Світлани Алексієвич видавались в СРСР, Росії, Україні, США, Німеччині, Великобританії, Японії, Швеції, Франції, Китаї, В'єтнамі, Болгарії, Індії та інших країнах (всього в 20 країнах світу). Крім того, письменниця є автором сценаріїв більш ніж 20 документальних фільмів, 3 театральних п'єс та 7 книг. П'ять з них увійшли до збірки «Голоси Утопії» Вистави за її книгами ставили у різних країнах Європи.

Твори Світлани Алексієвич можуть заінтригувати, вже принаймні тим, що цікаво буде дізнатися, за що саме вшанували Нобелівською премією цю опальну білоруську письменницю.

Війна займає у творах Світлани Алексієвич центральне місце. Сама письменниця пояснює це тим, що вся радянська історія пов'язана з війною.

Її книги, складаються в художньо-документальний літопис історії душі радянської та пострадянської людини.

Тридцять п'ять років білоруська письменниця Світлана Алексієвич писала свій цикл книжок про homo sovieticus під назвою «Червона людина. Голоси Утопії».

В українському перекладі опубліковано п'ять книг Світлани Алексієвич: «У війни не жіноче обличчя», «Останні свідки. Соло для дитячого голосу», «Цинкові хлопчики», «Чорнобильська молитва. Хроніка майбутнього» та «Час second-hand. Кінець червоної людини».

Книга «У війни не жіноче обличчя» – перша з п'яти книг серії «Голоси Утопії». Цей твір відзначено Нобелівською літературною премією 2015 року. «У війни не жіноче обличчя» – книга-сповідь, документ людської пам'яті, історії про долі жінок, які захищали батьківщину від фашизму нарівні з чоловіками. Це дослідження духовного світу жінок, які виживали в нелюдських умовах війни.

На створення цієї книги авторка витратила сім років.

Книга написана у 1983 році, вперше надрукована у журналі «Октябрь» на початку 1984 року, білоруському видавництві «Мастацкая літаратура» та інших видавництвах СРСР, ще декілька глав вийшли тоді ж у журналі «Неман». У 1985 році книга вийшла окремими виданнями майже одночасно у декількох видавництвах. Частину спогадів було викреслено цензорами, в більш пізніх виданнях цензурні виключення відновлено. Книга перевидавалася багато разів – загальний тираж становив 2 мільйона примірників.

Твір «У війни не жіноче обличчя» перекладено двадцятьма мовами світу.

Друга книга художньо-документального циклу «Голоси Утопії» вийшла у 1985 році під назвою – «Останні свідки» (сто недитячих оповідань).

У 1985 році книга видана під назвою: «Книга недитячих оповідань», а в більш пізніх виданнях – «Соло для дитячого голосу».

Книга містить 100 історій-спогадів, які розповідають діти про жахи Другої світової війни.

Ця книга багаторазово видавалася і відмічена увагою літературною критикою. Літературознавці називали книги С. Алексієвич «новим відкриттям військової прози».

Жіночі та дитячі погляди на війну розкривають особливі почуття. Війна, у сприйнятті дітей, виявилася ще страшнішою, ніж та, яку закарбував жіночий погляд у книжці «У війни не жіноче обличчя».

Наступна книга з художньо-документального циклу «Голоси Утопії», без якої неможливо уявити історію афганської війни й останніх років радянської влади – «Цинкові хлопчики».

Книгу «Цинкові хлопчики» було видано у 1989 році. Її видання супроводжувалось негативними рецензіями, критикою та судовим розглядом, зупиненим лише після того, коли на захист письменниці встали зарубіжні правозахисники та громадськість.

На сторінках третього твору циклу «Голоси Утопії» розкрито правдиві реальні життєві сюжети про Афганську війну в спогадах тих, чий життя розділилися

на до і після, передано горе матерів «цинкових хлопчиків», які прагнули дізнатися правду про те, як і за що воювали та гинули в Афгані їхні сини.

Особливу цінність підтверджує вже той факт, що ця книга базується на розповідях очевидців подій та родичів полеглих з боку радянського військового контингенту.

Книгу було написано за чотири роки. Авторка збирала свідчення, їздила по країні, зустрічалася з матерями загиблих солдатів і колишніми воїнами-афганцями, сама перебувала в Афганістані.

У 1997 році С. Алексієвич закінчила та опублікувала книгу «Чорнобильська молитва. Хроніка майбутнього».

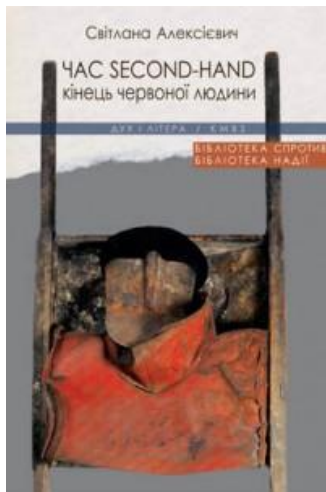
Головній техногенній катастрофі XX сторіччя присвячена четверта книга художньо-документального циклу «Голоси Утопії».

У книзі про ядерну катастрофу поєднано техніку записування голосів та прозорий алегоризм щодо значення радянського минулого. Вона, як ніхто інший, показала жертв саме особистостями, оточеними радянською дійсністю, котрі намагалися усвідомити, що відбувалося у тому часі.

Роман створено на основі інтерв'ю з очевидцями та потерпілими від Чорнобильської трагедії: ліквідаторами та їхніми близькими, вимушеними переселенцями з уражених радіацією регіонів «зони», посадовцями від рішень яких залежали долі десятків тисяч людей.

Цей документальний роман білоруської письменниці говорить голосами звичайних людей про ядерну катастрофу, що зруйнувала мільйони життів, змінила світогляд цілого покоління, одночасно відхилила залізну завісу й підважила непорушний, здавалося, устрій радянської держави.

У XXI сторіччі твір «Чорнобильська молитва. Хроніка майбутнього» друкується у новій авторській редакції – книга збільшилась на третину, тому що відновлено фрагменти, які було виключено з цензурних міркувань.

Книжка «Час second-hand. Кінець червоної людини» – завершальний твір циклу «Голоси Утопії». Твір містить монологи людей, які жили та живуть на території пострадянського простору.

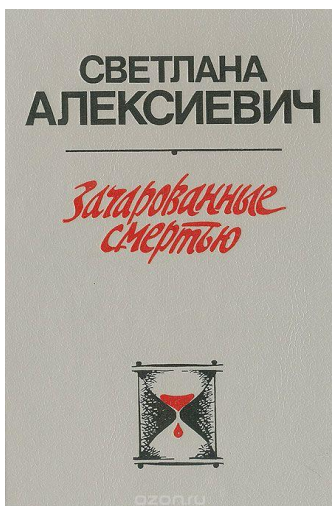
Видання складається з двох розділів: «Розрада апокаліпсисом (1991–2001)» та «Звабливість порожнечі (2002–2012)».

Останній із п'яти творів «Час second-hand. Кінець червоної людини» було видано російською мовою у 2013 року. Завдяки видавництву «Дух і літера» у 2014 році книга з'явився в українському перекладі.

Монологи, що потрапили до книги, авторка записувала протягом останнього десятиріччя, мандруючи колишнім Радянським Союзом.

Герої книжки «Час second-hand. Кінець червоної людини» показують два виміри радянського абсурду – який існував за часів функціонування системи і, який залишився після її падіння, засвідчуючи ще більше безглуздя й жорстоку сутність імперії.

У книжці «Час second-hand. Кінець червоної людини» С. Алексієвич розкриває протиріччя «червоної людини» та парадокси пострадянського часу. Цей твір – спроба зрозуміти радянську людину та її свідомість.

Книга під назвою «Зачаровані смертю» побачила світ у 1993 році.

Як стверджує сама Алексієвич, це роздуми про те, як країна виходила з-під «наркозу минулого життя» та «гіпнозу великого Обману».

Зникла величезна імперія соціалізму, яка займала одну шосту частину суші.

Цей твір про самогубства, зареєстровані у перші п'ять років після розпаду СРСР. Авторка намагається зрозуміти причини суїцидів тих, хто не знайшов у собі сили прийняти нову країну – простих комуністів, військових, письменників, чиновників, які покінчили життя самогубством після занепаду радянської держави.

Двадцять років Світлана Алексієвич мала титул «письменниця катастроф», яка фіксувала сповіді людей, які знаходилися у кризових ситуаціях.

Письменница говорить, – «...мені подумалося, що я досі писала книги про те, як люди вбивали один одного, як вони вмирили. Але ж це не все життя людини. Тепер я напишу, як вони кохали ... Кохають...». Так зародилася ідея написання цієї книги.

«Дивний олень вічного полювання» – художньо-документальна книга оповідань про кохання, яка вийшла друком у 2006 році. У виданні зібрані шекспірівські історії кохання чоловіка та жінки різних поколінь.

Фільми за книгами та сценаріями Світлани Алексієвич

«Мистецтво багато про що в людині і не здогадується»

Світлана Алексієвич

«Батьківський дім» – документальний телефільм, режисер Віктор Шевелевич. (Білоруське телебачення, 1982);

«Важкі розмови», режисер Річард Ясинський. (Білорусьфільм, 1979);

«Говорю про час свій» – документальний телефільм, режисер Валерій Жигалко. (Білоруське телебачення, 1987);

«Двері» – короткометражний фільм за мотивами книги «Чорнобильська молитва. Хроніка майбутнього», режисер Хуаніта Вілсон. (Ірландія, 2008);

«Діти війни. Останні свідки» – документальний фільм, режисер Олексій Китайцев. (Росія, 2009);

«Люди блокади» – цикл «З безодні» (сценарій сумісно з Мариною Голдовською), режисер Марина Голдовська. (ОКО-media, Австрія–Росія, 1990);

«Люди війни» – цикл «З безодні» (сценарій сумісно з Мариною Голдовською), режисер Марина Голдовська. (ОКО-media, Австрія–Росія, 1990);

«Милосердя» – цикл з семи документальних телефільмів, режисер Віктор Дашук. (Білорусьфільм, 1984);

«Минуле ще попереду» – документальний телефільм, режисер Валерій Жигалко. (Білоруське телебачення, 1988);

«На руїнах утопії». (Німеччина, 1999);

«Портрет з жоржинами» – документальний телефільм, режисер Валерій Басов. (Білоруське телебачення, 1984);

«Ранок туманний» – цикл із семи документальних телефільмів, режиссер Віктор Дашук. (Білорусьфільм, 1982);

«Росія: історія маленької людини». NHK Director Hidyа Kamakura. (Японське телебачення. Япон. Токіо, 2000);

«Солдатки» – документальний телефільм, режисер Валерій Басов. (Білоруське телебачення, 1985);

«Сором» – документальний кінофільм за книгою «Цинкові хлопчики», сценарій сумісно с Сергієм Лук'янчиковим, режисер Сергій Лук'янчиков. (Білорусьфільм, 1991);

«Стреляти хотіла» – цикл із семи документальних телефільмів, режиссер Віктор Дашук. (Білорусьфільм, 1982);

«Тоді я не плакала» – цикл із семи документальних телефільмів, режиссер Віктор Дашук. (Білорусьфільм, 1984);

«У війни не жіноче обличчя» – цикл документальних телефільмів, режисер Віктор Дашук. (Білорусьфільм, 1981–1984);

«Хрест» – документальний фільм, режисер Геннадій Городній. (Росія, 1994);

«Це була не я...» – цикл із семи документальних телефільмів, режиссер Віктор Дашук. (Білорусьфільм, 1981);

«Ці незрозумілі старі люди», режисер Йосиф Пікман. (Білорусьфільм, 1988);

«Я з покори вийшов» – документальний кінофільм за книгою «Цинкові хлопчики», сценарій сумісно с Сергієм Лук'янчиковим, режисер Сергій Лук'янчиков. (Білорусьфільм, 1992);

«Я зустрів вас» – цикл з семи документальних телефільмів, режисер Віктор Дашук. (Білорусьфільм, 1982);

«Якщо народиться дівчинка» – цикл із семи документальних телефільмів, режиссер Віктор Дашук. (Білорусьфільм, 1983);

Афганський цикл – документальні кінофільми, сценарій спільно з Сергієм Лук'янчиковим, режисер Сергій Лук'янчиков. (Білорусьфільм, 1991–1992);

Цикл «З безодні», співавтор та режисер Марина Голдовська. (ОКО-media, Австрія–Росія, 1990).

Театральні вистави за книгами та сценаріями Світлани Алексієвич

«Des cercueils de Zinc. Un Essai deffraction» – Theatre de la Bastille, режисер Дідьє-Жорж Габілі. Париж;

«Les cercueils de zinc» – Theatre de la Commune, режисер Жак Нише. (Обервільє, Франція, 2003);

«Mort a la guerre en temps de paix» – Chateau Rouge та ін., режисери Патрік Ле Моффіт, Лорен Верселетто. (1993);

«У війни не жіноче обличчя» – Волгоградський молодіжний театр, режисер Олексій Серов. (2008);

«У війни не жіноче обличчя» – Омський державний академічний театр драми, режисер Геннадій Тростянецький. (1985);

«У війни не жіноче обличчя» – Театр на Таганці, режисер Анатолій Ефрос. (1985);

«Цинкові хлопчики» – Білоруський академічний театр імені Янки Купали, режисер Валерій Раєвський;

«Цинкові хлопчики» – Черніговський молодіжний театр. (1990);

«Чорнобильська молитва», Женева. (2009);

«Якщо проживу літо» – вистава за книгою «Цинкові хлопчики», Санкт-Петербурзький академічний відкритий театр, режисер Геннадій Тростянецький.

Нагороди та відзнаки Світлани Алексієвич

Орден «Знак Пошани» (СРСР, 1984);

Медаль імені Святої Євфросинії Полоцької;

Літературна премія імені Миколи Островського Спілки письменників СРСР (1984);

Премія журналу «Октябрь» (1984);

Літературна премія імені Костянтина Федіна Спілки письменників СРСР (1985);

Премія Ленінського комсомолу – за книгу «У війни не жіноче обличчя» (1986);

Премія «Літературної газети» (1987);

Премія імені Курта Тухольського Шведського ПЕН-клубу – «За мужність і гідність в літературі» (1996);

Премія імені Андрія Синявського редакції «Нової газети» – «За творчу поведінку і благородство в літературі» (1997);

Премія журналу «Дружба народів» (1997);
Премія «Тріумф» (Росія, 1997);
Лейпцизька книжкова премія за внесок у європейське взаєморозуміння (1998);
Премія Гердера (1999);
Премія Ремарка (2001);
Національна премія критики (США, 2006);
Премія Центральноєвропейської літературної премії Ангелус за книгу «У війни не жіноче обличчя» (2011);
Премія імені Ришарда Капуцинського за книгу «Час second-hand» (Польща, 2011);
Премія миру німецьких книготорговців (2013);
Офіцерський хрест ордена Мистецтв і літератури (Франція, 2014);
Приз читацьких симпатій за результатами читацького голосування премії «Велика книга» – за книгу «Час second-hand. Кінець червоної людини» (2014);
Нобелівська премія з літератури – «За її багатоголосну творчість – пам'ятник стражданню і мужності в наш час» (2015).

Літературні твори С. О. Алексієвич

«З тисячі голосів, шматочків нашого побуту та буття, слів і того, що між слів, за словами – я складаю не реальність (реальність незбагненна), а образ... Образ свого часу.. То, як ми його бачимо, як ми його себе уявляємо»

Світлана Алексієвич

Цикл «Голоси Утопії» («Людина знайома»):

- У війни не жіноче обличчя (1983);
- Останні свідки. Соло для дитячого голосу (1985);
- Цинкові хлопчики (1989);
- Чорнобильська молитва. Хроніка майбутнього (1997);
- Час second-hand. Кінець червоної людини (2013).

Книги поза циклом:

- Зачаровані смертю (1993);
- Дивний олень вічного полювання (2006).

Видання літературних творів С. О. Алексієвич

Алексиевич, С. Время секунд хэнд [Текст] / С. Алексиевич. – Москва : Время, 2013. – 512 с.

Алексиевич, С. Последние свидетели: книга недетских рассказов [Текст] / С. Алексиевич ; [послесловие А. Адамовича]. – Москва : Молодая гвардия, 1985. – 175 с.

Алексиевич, С. Последние свидетели. Соло для детского голоса [Текст] : [рассказы] / Светлана Алексиевич. – Москва : Время, 2007. – 303 с.

Алексиевич, С. У войны не женское лицо... [Текст] : документальная проза / С. Алексиевич. – Москва : Правда, 1988. – 460 с.

Алексиевич, С. У войны не женское лицо ; Последние свидетели [Текст] : повести / С. Алексиевич ; [вступительная статья А. Адамовича]. – Москва : Советский писатель, 1989. – 367 с.

Алексиевич, С. Чернобыльская молитва. Хроника будущего [Текст] / С. Алексиевич. – Москва : Остожье, 1998. – 222 с.

Алексієвич, С. У війни не жіноче обличчя [Текст] / С. Алексієвич ; [пер. з рос. В. Рафєєнка]. – Харків : Vivat, 2016. – 399 с.

Алексієвич, С. «Час second-hand. Кінець червоної людини» [Текст] / Світлана Алексієвич ; [пер. з рос. Л. Лисенко]. – Київ : Дух і Літера, 2014. – 451 с.

Літопис самовидців: Дев'ять місяців українського спротиву [Текст] / [автор проекту О. Забужко ; упорядник Т. Терен ; передмова С. Алексієвич]. – Київ : Комора, 2014. – 310 с.

Алексиевич, С. Бабы [Текст] : [очерк] : пер. с белорус. / С. Алексиевич // Неман. – 1980. – № 3. – С. 122–137.

Алексиевич, С. Зачарованные смертю от автора, или О бессилии слова и о той прежней жизни, которая называлась социализмом [Текст] : [повесть] / С. Алексиевич // Дружба народов. – 1993. – № 4. – С. 15–74.

Алексиевич, С. У войны – не женское лицо [Текст] : главы из документальной книги / С. Алексиевич // Неман. – 1984. – № 9. – С. 89–139.

Алексиевич, С. У войны – не женское лицо [Текст] : [журнальный вариант книги] / С. Алексиевич ; предисловие А. Адамовича // Октябрь. – 1984. – № 2. – С. 22–107.

Алексиевич, С. Цинковые мальчики [Текст] : [повесть] / Светлана Алексиевич // Дружба народов. – 1990. – № 7. – С. 5–88.

Алексиевич, С. Человек больше войны [Текст] : [из дневника белорус. писательницы] / С. Алексиевич // Смена. – 2003. – № 6. – С. 304–314.

Алексиевич, С. Чернобыльская молитва. Хроника будущего [Текст] / С. Алексиевич // Дружба народов. – 1997. – № 1. – С. 8–102.

Алексиевич, С. Чудный олень вечной охоты: из книги любви [Текст] / С. Алексиевич // Смена. – 2001. – № 10. – С. 4–31.

Алексієвич, С. Чорнобиль: хроніка майбутнього [Текст] : фрагменти з книжки / С. Алексієвич // Сучасність. – 1998. – № 4. – С. 15–32.

Алексієвич, С. Якщо не посадили, то питання: «Чому всіх посадили, а мене – ні? Що я роблю не так?» [Текст] : [фрагменти з книги Світлани Алексієвич «Час second-hand. Кінець червоної людини»] / С. Алексієвич // Країна. – 2015. – № 40, 15 жовтня. – С. 12–14.

С. О. Алексієвич: бесіди, інтерв'ю та зустрічі

Абліцов, В. До нас зачастили нобеліати, і це добра ознака [Текст] : [відбулась публічна зустріч з лауреатом Нобелівської премії з літератури – С. Алексієвич] / В. Абліцов // Голос України. – 2016. – № 63, 7 квітня. – С. 4, 11.

Алексиевич, С. В поисках вечного человека [Текст] : [из беседы с читателями] / С. Алексиевич // Дружба народов. – 1998. – № 5. – С. 213–217.

Алексиевич, С. Непрозрачный мир: две беседы о злободневном и вечном [Текст] : [публикация интервью с С. Алексиевич, Н. Игруновой и П. Вирилио] / С. Алексиевич // Дружба народов. – 2004. – № 6. – С. 188–208.

Алексиевич, С. Солдатское женское сердце [Текст] : [комментарии автора к письмам читателей по поводу книги «У войны – не женское лицо...»] / С. Алексиевич // Октябрь. – 1985. – № 2. – С. 9–26.

Алексиевич, С. Человек больше войны [Текст] : [писательница о военной теме в своем творчестве] / С. Алексиевич // Знамя. – 2000. – № 6. – С. 208–210.

Алексієвич, С. У ранці будуть нові квіти [Текст] : [погляди С. Алексієвич на політику В. Путіна] // Освіта України. – 2015. – № 42, 19 жовтня. – С. 15.

Бек, Т. С. Алексієвич: Моя единственная жизнь [Текст] : [беседа с писательницей Светланой Алексієвич] / Т. Бек // Вопросы литературы. – 1996. – № 1. – С. 205–223.

Бондаренко, С. Алексієвич С.: «Вірте у своє майбутнє, ви сильні» [Текст] : [публічні зустрічі білоруської письменниці на Україні] / С. Бондаренко // Літературна Україна. – 2016. – № 14, 14 квітня. – С. 1, 4, 15.

Игрунова, Н. С. Алексієвич: «А потом я напишу о любви...» [Текст] : [беседа с писательницей Светланой Алексієвич] / Н. Игрунова // Дружба народов. – 1993. – № 10. – С. 203–208.

Игрунова, Н. С. Алексієвич: Территория отдельного человека в воюющей стране [Текст] : [беседа с писательницей Светланой Алексієвич] / Н. Игрунова // Дружба народов. – 1995. – № 10. – С. 3–15.

Козлович, А. С. Алексієвич: Правда памяти [Текст] : [интервью с писательницей С. Алексієвич] / А. Козлович // Литературная газета. – 1985. – № 10, 6 марта. – С. 6.

Конарева, Л. Лауреат Нобелівської премії з літератури 2015 року письменниця Світлана Алексієвич: «Ви, українці, вирвалися в нове життя, вам можна позаздрити!» [Текст] : [публічні зустрічі] / Л. Конарева // Урядовий кур'єр. – 2016. – № 71, 14 квітня. – С. 5.

Павлова, О. Треба вбивати не людей, а ідеї [Текст] : [Світлана Алексієвич представила книжку «Час second-hand. Кінець червоної людини»] / О. Павлова // Країна. – 2015. – № 40, 15 жовтня. – С. 15–16.

Ришина, И. С. Алексієвич: Чернобыльская молитва. Мне кажется, я записываю будущее... [Текст] : [Светлана Алексієвич о своей новой книге] / И. Ришина // Литературная газета. – 1996. – № 17. – С. 3.

Ришина, И. С. Алексієвич: «... Ибо многие придут под именем моим» [Текст] : [беседа с писательницей С. Алексієвич] / И. Ришина // Литературная газета. – 1990. – № 13, 28 марта. – С. 7.

Федорук, В. Світлана Алексієвич: «За останні роки ми стали абсолютно іншими. Розчарувалися в барикадах» [Текст] [білоруська письменниця С. Алексієвич розповідає про свою літературну творчість] / В. Федорук // День. – 2001. – № 132, 27 липня. – С. 19.

Харченко, А. С. Алексієвич: «За миллион долларов куплю себе свободу» [Текст] : [интервью с писательницей Светланой Алексієвич] / А. Харченко // Вести. – 2015. – № 183, 9 октября. – С. 10.

Про літературну творчість С. А. Алексієвич

Адамович, А. Две книги одного жанра [Текст] / А. Адамович // У войны не женское лицо ; Последние свидетели : повести / С. Алексиевич. – Москва : Советский писатель, 1989. – С. 3–10.

Адамович, А. Становление жанра [Текст] : [тема войны в литературе, упоминается повесть Светланы Алексиевич «У войны – не женское лицо»] / А. Адамович // Литературная газета. – 1985. – № 21, 22 мая. – С. 6 ; Современник. – 1986. – Вып. 7. – С. 39–46.

Алексиевич, С. В поисках вечного человека [Текст] / С. Алексиевич // Вопросы литературы. – 2000. – № 1. – С. 37–43.

Алексиевич, С. Время секунд хэнд [Текст] / С. Алексиевич. – Москва : Время, 2013. – 512 с. – Рец.: Морозова, Т. Люди беды и страданий // Знамя. – 2014. – № 4. – С. 214–217.

Алексиевич, С. У войны — не женское лицо [Текст] / С. Алексиевич ; предисл. А. Адамовича // Октябрь. – 1984. – № 2. – С. 22–107. – Рец.: Гусаров, В. Дочери Родины // Москва. – 1985. – № 3. – С. 190–191.

Алексиевич, С. Цинковые пальчики [Текст] / С. А. Алексиевич. – Москва : Молодая гвардия, 1991. – 172 с. – Рец.: Сухих, И. «Мы были на войне, которой не было» // Литературное обозрение. – 1991. – № 10. – С. 54–57.

Алексиевич, С. Чернобыльская молитва. Хроника будущего [Текст] / С. Алексиевич // Дружба народов. – 1997. – № 1. – С. 8–102. – Рец.: Липневич, В. Прощание с вечностью // Новый мир. – 1997. – № 6. – С. 214–218.

Алексиевич, С. А. Последние свидетели [Текст] : книга недетских рассказов : [для старшего школьного возраста] / С. А. Алексиевич. – Москва : Молодая гвардия, 1985. – Рец.: Лысенко, В. Правда о прошлом всегда современна // Детская литература. – 1987. – № 2. – С. 27–28.

Аннинский, Л. Оглянуться в слезах: Божье и человеческое в апокалипсисах С. Алексиевич [Текст] / Л. Аннинский // Свободная мысль. – 1998. – № 8. – С. 39–55 ; Книжное обозрение. – № 21. – С. 8–9.

Аннинский, Л. Светлана Алексиевич: «Образ времени» [Текст] : [о книге «Очарованные смертью»] / Л. Аннинский // Свободная мысль. – 1994. – № 1. – С. 85–93.

Блоцкий, О. «Политический процесс чистой воды» [Текст] : [о суде над С. Алексиевич по поводу повести «Цинковые мальчики»] / О. Блоцкий // Литературная газета. – 1993. – № 40, 6 октября. – С. 13.

Вітович, І. Нобель для Івано-Франківська [Текст] : престижну відзнаку з літератури здобула білоруська письменниця українського походження Світлана Алексієвич : [«за багатоголосу творчість – пам'ятник стражданню і мужності наших часів»] / І. Вітович // Україна молода. – 2015. – № 131, 9–10 жовтня. – С. 5.

Гетьман, О. Г. «Пишаюся, що у мене українська кров...» [Текст] : [лауреат Нобелівської премії з літератури 2015 року – білоруська письменниця Світлана Алексієвич] / О. Г. Гетьман // Зарубіжна література в школах України. – 2015. – № 11. – С. 63–64.

Гривінський, Р. Перемогла чесна проза [Текст] : лауреатом Нобелівської премії з літератури – 2015 р. стала білоруська письменниця Світлана Алексієвич / Р. Гривінський // День. – 2015. – № 184/185, 9 жовтня. – С. 23.

Дроздовський, Д. Світлана Алексієвич: «Релігійна диктатура – не менше зло, ніж диктатура державна» [Текст] : [книга Світлани Алексієвич «Час second-hand. Кінець червоної людини» вийшла в світ українською мовою] / Д. Дроздовський // Дзеркало тижня. – 2015. – № 18, 23–29 травня.

Дроздовський, Д. Світлана Алексієвич: Homo soveticus – це я [Текст] / Д. Дроздовський // Дзеркало тижня. – 2014. – № 34, 26 вересня.

Дроздовський, Д. Тяглість «метафізики зла»: історії Світлани Алексієвич [Текст] / Д. Дроздовський // Всесвіт. – 2015. – № 5/6. – С. 272–279.

Забужко, О. С. Алексієвич, Світлана Олександрівна [Текст] / О. С. Забужко // Енциклопедія Сучасної України / Національна академія наук України, Наукове товариство ім. Т. Шевченка, Координаційне бюро Енциклопедії Сучасної України НАН України ; [редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, О. М. Романів та ін.]. – Київ : [Координаційне бюро Енциклопедії Сучасної України НАН України], 2001. – Т. 1 : А. – С. 372–373.

Золотые слова [Текст] : [«Новое время страны» представляет лауреатов Нобелевской премии по литературе последнего десятилетия, а также ключевые особенности престижной премии за всю её историю] // Новое время страны. – 2015. – № 38, 16 октября. – С. 8–9.

Кондратьев, В. Знать бы раньше... [Текст] : [о повести Светланы Алексієвич «У войны – не женское лицо»] / В. Кондратьев // Литературная газета. – 1984. – 2 мая. – С. 4.

Конодюк, О. Как Светлана Алексієвич создавала «роман голосов» – «У войны не женское лицо»? [Текст] / О. Конодюк // Школа жизни. – 2009. – 8 мая.

Кулик, Н. Право на правду, або Людиноцентризм Світлани Алексієвич [Текст] : [Нобелівську премію присуджено російськомовній білоруській письменниці та журналістці Світлані Алексієвич] / Н. Кулик // Освіта України. – 2015. – № 42, 19 жовтня. – С. 14–15.

Лаури, Н. М. Урок по повісти Светланы Алексиевич «У войны не женское лицо» [Текст] / Н. М. Лаури // Литература в школе. – 2005. – № 5. – С. 24–28.

Мелихов, А. Зачарованные обидой [Текст] : [проблема самоубийства в книге С. Алексиевич «Зачарованные смертью»] // Новый мир. – 1993. – № 11. – С. 191–194.

Поліщук, Я. Світлана Алексієвич: хроніки зужитого часу [Текст] / Я. Поліщук // Дніпро. – 2015. – №7/9. – С. 126–131.

Ришина, И. «Чернобыльская молитва». Мне кажется, я записываю будущее... [Текст] / И. Ришина // Литературная газета. – 1996. – № 17. – С. 3.

Ришина, И. Светлана Алексиевич: «У каждого – своя тайна» [Текст] / И. Ришина // Литературная газета. – 1987. – № 11, 11 марта. – С. 5.

Світлана Алексієвич: «Я плакала над фотографіями Небесної сотні» [Текст] / С. Алексієвич // Українська літературна газета. – 2015. – № 20, 9 жовтня. – С. 2.

Столярчук, І. Алексієвич написала про найбільші трагедії радянської людини ХХ століття – Другу світову війну, Чорнобиль, Афганістан [Текст] // Країна. – 2015. – № 40, 15 жовтень. – С. 10–12.

Суд над «Цинковими мальчиками»: история в документах [Текст] : [документы судебного процесса над книгой С. Алексиевич] // Дружба народов. – 1994. – № 5. – С. 130-155.

Сюндюков, І. Здобути із жахіття сенс. Людина у вогні історії очима Світлани Алексієвич [Текст] / І. Сюндюков // День. – 2015. – № 197/198, 30–31 жовтня. – С. 9.

Тищенко, О. Н. Изучение повести Светланы Алексиевич «У войны не женское лицо» на факультативном занятии [Текст] : 9–10 классы / О. Н. Тищенко // Литература в школе. – 2005. – № 5. – С. 29–31.

У премії жіноче обличчя [Текст] : «Нобеля – 2015» з літератури отримає білоруська письменниця з українським корінням Світлана Алексієвич // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 188, 9 жовтня. – С. 3.

Шушарін, Д. У пошуках особистості [Текст] : [чому важливо читати С. Алексієвич] / Д. Шушарін // День. – 2015. – № 186, 13 жовтня. – С. 9.

Інформація підібрана за матеріалами Інтернет-ресурсів:

http://www.alexievich.info/biogr_RU.html – персональний сайт С. Алексієвич

<http://www.livelib.ru/author/194455/top>

<http://belsat.eu/ru/news/dokumentalistika-ot-kotoroj-v-zhilah-stynet-krov-filmy-po-stsenariyam-svetlany-aleksievich/>

<http://orthodoxy.org.ua/data/u-vidavnictvi-duh-i-litera-viyshla-kniga-nobelevskogo-laureata-svitlani-aleksiievich.>

http://www.bbc.com/ukrainian/society/2015/10/151009_aleksievich_or.

http://espreso.tv/article/2015/10/08/nobelivskyy_laureat_svitlana_aleksiyevych_quot_otbanderivciquot_vryatuvaly_moye_zhyttya

<http://www.day.kiev.ua> – сайт газети «День»

<http://www.ukurier.gov.ua> – сайт газети «Урядовий кур'єр»

<http://www.dt.ua> – сайт тижневика «Дзеркало тижня»

Підготувала Чайка Н. А.